Մանզումի էջիբեար սէնլատ 300 նիւսխէ վէ-բիլիպ, սէնէվի գէյմէ-թի խոթանպոլ իչին 250 ղրշ վէ ալթը այլըքը 125 ղրշ վէ թաշրաղար իչին բօսթա բարաբը իչինատ օլարագ, սէնէվի գէյմէ-թի սաղ ադէտ 250 վէ ալթը այլըքը տարեի 125 ղրշ տուր։

Վէ ալեհեր նիւսխէսի 40 բարաբա սաթըլըր։

Մանցուսէի Էջիբեար

ՄԻՈՒՆԱՏԻՒ

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՑՑԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

Իլանաթրն ալեհէր սաթը-ըր իչին տիրինճի տէֆա 3 իքինճի տէֆա 2, վէ հա-չիւնճիւ վէ սաղիր տէֆա-ըր իչին վէր ղշ իլան սը-բարաբա գանուլմասն ի-լանին սաթըր 5 ղշ տուր։

Մէկթուպ վէ սայիրէ Գալաթատա Բէյնճի մահէ բարարընտա վաղը Ն· 29 իրավ խանքատա Կարա-գիւա 8· փանտասան իսմի-նէ կէնատիւլէճէք տեր։

ԻԼԱՆԱԹ

Les annonces et abonnements pour la France sont reçus exclusivement chez MM. Orain et Micoud à Paris, Rue Rochechouart, N° 7.

LA VELOUTINE.

ԲԷՄԱԼԻ ՄՈՒՎԱՖՖԱՏԳԻՑԷԹ ՊՈՒԼՄՈՒՇ ԼԱ ՎԷԼՈՒԹԻՆ

Մ-խոսս Բէրէնճ Ֆրէր

ՎԷԼՈՒԹԻՆ թաղիր օլունան մէկթիր պիր նէվ բիրինճ թօպրաք, մարքաշէմա (պիպ-միլթ) իւչ թէրթիպ օլունմաշ օլուպ, պիւ-նատան ալչակ տէրի իւզէրինէ ֆայտէլի սուբ-ըէթէ թէկսիր իտէր։ Մէկթիր թօպ ղոր-յէթ եարըշգան օլուպ վէ տարա կէօրէ կէօ-բիւնմէսինէ, ինանանը թէնինէ մատ-սուս պիր թաղլիք վէ թաղլի պիր եուս-մուշաղալը վիրիր։

Շ· ՖԱՑ· ԲՕՄԱՏԱՃԸ, Բարիսէ, Բէ սօ-գաղընտա։

Քեաֆիֆէյի բօմատաճըլարտա վէ բէր-բուքէրլէրատ պուլունուր։

LA MOUSSON BROU

Սըհհէթէ մուֆիտ վէ հէր հալտ խատ-թաղաղը տէֆ իտէր վէ խատթաղաղն էօ-նիւնիւ տարը։ Պու մուսալիճէնին խթիմալի իչին տայիր պիր չէյ իլալ իթմէէ հաճէթ եոք։

Մէկթիր իլաճ տիւնանան պաչըճուլ էմ-զանանէլէրինատ (պու իլաճ 25 սէնէ մուս-վաֆֆաղըյէթէ թէճրիպատ օլունմուշ տուր) Բարիսատ, մէկթիր իլաճը իճատ իտէն Մ· Պըրուենուն, Մանէնթա պուլվա-ընտա 138 նիւմէրօլու մաղազատա պուլ-ունուր։

Գալաղընտան սաղընմաղը։

SAVON ROYAL DE THRIDACE DE VIOLET

ԲԱՐԻՍԻՆ ՊԷՐԱԹԸ ԼԱՎԱՆՏԱՃԸՍԸ

Մութէպէր հէքիմէր, տէրի սըհհէթի, թաղլիքի վէ կիւզէլիքի իչին եաղընը պու-նու թաղսիկ խէլիմէրէր տիր։

Տիւնանան քեաֆիֆէյի չէհրէրէրինատ պուլունուր։ Ֆայտէլի տանն, իւզէրինատ, ԲԷՆ ՏԷՋ ԱՊԷՅԻ, եաղըը մարգ տանը խթէ։

ԼՕՀՁՈՒՆ ԼԻՁ ՍՈՒԵՈՒ

Գալաղընտան սաֆընմաղը

Բրուսիանքն հէքիմէրէ Ազատ միասը վէ էն մութէպէր հէքիմէր, վէ ուսուլան քեաֆիֆէյի հէքիմէրէ Ազատ միասրը թարաֆընտան թահսին օլունմուշ օլան մէկթիր ԼԻՁ ՍՈՒԵՈՒՆ խթիխոլ խատ-նին եիւղիւնատ վէ էլեէրինատ նէ գրգբ-լէքէրէյտա օլուր, նէ եիւղիւ կինէշ-ատն եանար վէ նէ ատ պուրուշուր։ Կէ-րէք գաստնըր վէ կէրէք էրքէքլէրին թէնինէ պէհաղրզ վէրմէքատն պաղդա տէրէյի եուսուլատան մէկթիր սուեուն գուվվէթինի թէկրիպատ իլէ թանըմըշլար տրը։ Մէկթիր ԼԻՁ ՍՈՒԵՈՒ, եաղընը Գալաթատա Եիւքսէք Գալաբրընտա 68 Ն· իլէ միւրաղամ Մ· Վէյէզ գուս-բանեասընին մաղազասընտա սաթըլըր։

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

A. D.

1809

ԵԱՆԿԸՆ ԻԶԻՆ ՄԻԿՈՒՐԹԱ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԻ

	(Լիր· ինկ)
Ասել սէրմայէ	2·000·000
Շիմայկատէք քեարտան արթըրմաք	3·291·910
	5·291·910
Գումբանեանքն եէլրդ իրատը	900·000

Իշ պու գումբանեա 1809 տա, եանի պունտան 62 սէնէ էվվել թէշրիւ օլունմուշ օլուպ, վէ քէնտի սէրմայէսինատէն մատաէ քեարտան արթըրտը-ղը պիւյիւք մէպլաղ իլէ տուենանքն էն պիւյիւք չիրքէթլէրին սըրասընտա կէչմիշ տիր։

Կէրէք էհալինին քէնտի մաղազասընտա, վէ կէրէք իսթանպոլ վէ Գա-լաթա կիւմրիւքլէրինատ պուլունան մալլէրի վէ կէրէք էվ, մալղաղ վէ էշյանէյի սայիրէ վէ էշիա, քէօյլերատ վէ եախոտ չէհիր իչինատ սիկուրթա իթմէքչին իլան իտէր։

Սիկուրթա Յուրթմաղ իսթէյէնլէր, Գալաթատա Գէորդ պէյ խանընտա Ն· 9, մէկթիր գումբանեա թարաֆընտան գոտրէթի քեամիլէսի պուլու-նան աճէնթի Մ· ՈՒԼԵԱՄ Ր· ՍՈՒԱՆԱ միւրաճաաթ իյլէմէլերի։

CONSEIL AUX DAMES

ԳԱՏԸՆԼԱՐԱ ՆԱՍԻՀԱԹ

Բար՝սին պէրաթը լավանտաճըը վէ ՍԱՎՕՆ ԲՕԱԵԱԼ ՏԸ ԹԸՐԻՏԱՆ նամ սապու-նու իճատ իտէն Վ. ԻԼՕԷՆԻՆ, թաղսիկ օլունմուշ մեհսուս մահսուլմը։

ԿԻԻԶԷԼԼԻԲ Վ. ԲԻՐԻՆ ԳԱՑՄԱՊ

Իչինատ կելեբերէ վէ գելեբ-ը պուլունան մէկթիր զայմաղ թէնէ թաղլիք, եու-մուշաղաղ վէ բարլաղաղ վիրիր։

ԻՒԶ ՃԻՆՍ ԳՕԳՈՒԼՈՒ ԷՃԶԱ. խիւլասասը Մէնաիլ իչին լավանտա

ԳՕԳՈՒԼՈՒ ԿԸԼԻՍԷԲԻՆ Տէրինին եումուշաղաղընը, կիւզէլինի պարդը սապլամաղ իչին մութլաղ սուրէթատ իպթիլաղը տրը։

ԲԸՐՕՎԷՆՍԿ Ի ԼԻՆՏԷՆ ԹԷՐԹԻՊ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ ԿԸԼԻՍԷԲՕԼԷ

Սըհհէթէ ֆայտէլի պիր սու օլուպ, հէր նէվի թօալէթէ գուլլանըլըր վէ հէմ սէրինլիք վէ գուվվէթ վիրիր։

ԹՈՒԱԼԷԹ ՍՈՒԱՐԸ ԹԻԼԱՍԱՍԸ Տէրիսի եումուշաթմաղ իչին

ՍԱԳԸԶ ՃԷՋԻՐԷՍԻ ՄԱՍԹԻԳԱՍԸ (սապրպ) ԻԼԷ ԹԷՐԹԻՊ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ ԲԱՍԹԻԼ ԱՄՊՐՕԶԻԱԳ

ՆԷՖԻՍ թաթլըաղ, թաղսիք վիրիր։ Տիւնանքն քեաֆիֆէյի չէհրէրինատ պու-ունուր։

Գալաղընտան սապընմաղ իչին, իւզէրինատ, ԼԱՐԻՆ ՏԷՋ ԱՊԷՅԻ, եաղըը օլան ֆայ-բիզանքն մարգասընը խթէմէլի։

Ալեալէ հալիա Գէորդ գօմանտարեա շարապը, օն՝պէշ սէնէլիքտէն օ-թու, սէնէլիյէ գատար էսկի օլարագ, ք՝ յիսիպլիքտէն գալգան զայբիլարա գուվվէթ վէ միյտէ տիւղէլթիպ թա-ամը հազմ իթտիրիր վէ իշտահ աչար օլտուղունտան, ալէա պիր մուալիճէ օլտուղու ամմէնէ մալիւմ տիր։

Մէկթիր չարապ Մ· Վիչէնսօ Ծան-նինին Պէյ օղլունտա 77 նիւմէրօ էճ-զաճը տիւքքանընտա, քէզալիք քէօր-բիւ պաշընտա Ն·. 7 վէ 8 էճզա մաղ-ազալարընտա սաթըլմաղտա տրը։

Լունեա մէքթէպի իչին էրմէնիճէ, Թիւրքճէ վէ Ֆրանսըզճա պիլէն պիր հօճա արանմաղտա օլտուղունտան, խթէնէնին Թահթա Դալէատ Բէպապ-ճը խանընտա Աստուածատուր Ս· և Կ· Մութաֆեանց էֆէնտիլէրէ միւրաճա-աթ իյլէմէսի։

ԷՎՐՕՊԱՆԸՆ ՄԻԻԹԷԼԻՖ ԻՍԹԻԳՐԱԶԱԹՐ ՏԷԲՕԶԻԹՕՍՈՒ

Բուամլի տէվր եօլ սէհիմլէրինին բրօ-մէպլերի 5 էր զուրուշա օլարագ սահիպի խմզանքն, Գալաթատա Գամիսիօն խանը իթ-թիսալինատ վաղը 16 նիւմէրօլու մաղազա-սընտա սաթըլըր։ Մէկթիր բրօմէպլէր, եալընըզ օգատատա 1 սէ չէրիկէք գուրա իչին մութէպլէր օլուպ, դաղանան մէպլա-ղընն տէօրթտէ պիրինի ալաճաղլար տրը։ 350 պիլէթ դաղանըպ, էնչօղու, 600 պին ֆրանք դաղանճաղ տրը։ Դաղանանլար, Պանգ Օթման թարաֆընտան կէօսթէրիւ-լէն չերսայիթ ահրեամլինա, տարը անա պի-լէթլինին դըյմէթի նէ իսէ, անընն տէօրթ-տէ պիր զրամընը թէկսիկ իտէրէք, քէն-տի սէհմլէրինէ տիւշէն մէպլաղը սահիպի խմզատան ալուճաղլար տրը։

Թէրմիլ իպրահիմ էֆէնտիլէր բրօմէս-լէր, իւչ չէրրէք պէնամ մէճիտիէյէ սա-թըլըր։ Մէկթիր բրօմէպլերին սահիպլերի, բրօմէպլերի հէր զանդի նիւմէրատա իսէ, սոնի նիւմէրատա օլան տարը ենա պիլէթի-նի սահիպ խմզատան խթէնէպիլիրլեր, Ֆաղաթի, էվվելինատն, անա պիլէթինին ֆիեատը հէր նէ իսէ, անընն պէտէլինին սա-հիպի խմզատա թէպլիմ իթմէլի տիր։

Մէկթիր մաղազատա սաթըլան բրօմէս-լէր, բէսէկ մալինի, եանի 400 ֆրանք տա-խի գաղանըրընը։ Պիր չէյրէքլիք բրօմէս-լերատն, օն թանէ ալանլարա, պիր թանէ պատիհվա վիրիլիր, վէ ալթմըշ բրբօմէս ալանլարա, Պուբրկէ չէհրի պիլէթլերինատն պիր թանէ վիրիլիր։

Մէկթիր մաղազատա, հէր նէվի խ-թիպրաղ պիլէթլերի վէ իպրամիսկի պիլէթ-լեր սաթըլըր վէ սաթըն ալանը վէ պուբ-ոն, պանգնոթ վէ բիանղոսու չէքիլմէ պիլէթլերին պէտէլ վիրիլիր։

Թաֆսիլի մալիւմաթ ալմաղ իսթէյէն-լերին, սահիպի խմզանքն, Գալաթատա Գամիսիոն խանը իթթիսալինատ վաղը 16 նիւմէրօլու մաղազասընտա միւրաճաաթ իյ-լէմէլերի։ Ժ· Տ· ՃԱՆԷՔՕ

Զաղթիլեէ միւշիրի մէրհում Մէհ-մէտ բաշանքն պէօյիւք Զէքմէճէտէ վաղը Զօղլիճէ վէ Արնավուտ քէօյիւն չէֆթիյէ թաղլիքլերի վիեանինատ միւ-զայէտէսի պիլիճրա թէսլիմ օլունաճա-ղընատն իչթիրասընա թաղլիք օլանլար, իշղու բազար իրթէսի կիւնիւ սաաթ եէտիսէ Մահմուտ բաշատա եէշիլ տի-ըէքլի Գաղդալ սօղաղընտա Հալէպ վի-լայէթի գաբու քէթխիւտասը սաա-տէթլու Լուսուֆ ձէմիլ էֆէնտի հազ-ըէթլէրինին գօնաղընտա պուլունմա-լարը իլան օլունար։

ԻԼԱՆ

Ասաքիրի Ծահանէ լաղբէսի իչին 50·000 մէթրօ գօյուլաճիքլար նէֆիր չուխասի իլէ, հայվանաթի իչին լա-ղըմ կէլէն սամանլն մինաղասալարը իյ պու հազիրանքն 29 ունճու բէնճ-շէմպէհ կիւնիւ լեճրա օլունաճաղ տրը։

26 հազիրան 2872

Պապը Սէրասքէրի

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ

ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային Ընդհ. Ժողովը խնդ. նստի պիտի գումարի, յառաջիկայ ուրբաթօր, 16 յունիս. 'ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին Ղալաթիոյ։

Ատեանը պիտի բացուի ժամը 6 ին և գոցուի 10 ին։

Կը հրաւիրեմ զազգային երեսփոխանս գալ ազգասիրաբար կատարել իրենց նուիրական պարտաւորութիւնը։

Մնամ աղօթարար

Պատրիարք Կ. Պոլսոյ

Մկրտիչ արքեպիսկոպոս

[27 յունիս 1872 ԽՐԻՄԵԱՆ

Պատրիարքարանի Հայոց

Կ. Պոլիս

ԿԱՐԳ ԽՆԴՐՈՑ

1. Վաւերացումն նորընտիր երեսփոխանաց.

2. Քուէարկութիւն ընտրութեան Ազգ. Վարչ. Քաղ. Ժողովոյ.

3. Ընտրութ. նորոգ դիւանի Ընդհ. Ժողովոյ.

4. Կոնդակ վեհ. Կաթուղիկոսի,

5. Ատենական կանոնագրութիւն,

6. Կաթողիկոսական և Պատրիարքական յարաբերութիւնք,

7. Հարցումն ինն Երեսփոխանաց,

Բ. Ատենադպիր ընդհ. Ժողովոյ

Ե. Հ. Մէրեէ-Գուլի

ՕՐԱԳՐԻՆ ՀԱՐՑՈՒՄԸ

Օրագիր երէկ, մեր իրեն վրայօք գրածներուն դէմ հայհոյելէն՝ետքը, մեզի ընտանեկան հարցում մը կրնէ, մենք իրեն, իբրև պատասխան, «ԱՐԱ-ԲՈՒՆ» ԷՖԷՆԴԻ՝ քէյֆերնիս ցցունելէն ետքը, քանի՝մը հարցում ալ մեր կողմանէ իրեն կուղղենք.

1. Պ. Օգսէն, դուն այն յօդուածը կամ հարցումը գրած ժամանակդ դեռ գինո՞վ էիր թէ կատարեալ արթնցած։

2. Պ. Օգսէն, այս երկուշաբթի Ագսէրայ խահվէի մը մէջ, Ադապեան վարժարանի գէմ կերած մռճունդ, գինովութեա՞մբ կերար, չէնե՞ արթուն էիր, և այն ատեն զաղա՞ն էիր թէ մարդ։

3. Պ. Օգսէն, յիշեալ օրը, քուկին և քեզի պէս բարիզաւակ և բախին ալ քեզի պէս քիչ սիրող Մկրտիչ եղբայրը, մէկուն՝ իրեն, Պ. Մկրտիչ կերակի օր Ադապեան դայի՞ր ըսելով ուղղած հարցման պատասխան, «Ադապեան երթալով մէճիտիյէ մը տալուս, Լէհ. լի սօղաղին կերթամ հինգ դր. կուտամ» ըսած, և կարծեմ քու ալ խըմեցած ժամանակդ գինո՞վ էիր թէ արթուն։

4. Ի՞նչ կըսես Սամաթիոյ Պ. ատենապետ, անցեալ չաբթու, բարեհամբաւ Մկրտիչ եղբայրդ, Սամաթիոյ պատուաւոր և համեստ ու պարկեշտ ընտանիքին պատիւը ոտնակոխ ընել աշխատելու յանդգնած ժամանակը գինո՞վ էր թէ արթուն։

5. Ինչ կըսես Պ. Ատենապետ, չամուսնացեալ մարդը վարժարանի մը տնօրէն պէտք չէ որ ըլլայ գրած ժամանակդ գինով էիր թէ արթուն։

6. Ինչ կըսես խօճասարեան, հիմայ ես ամուսնացեալ չեմ, և վարժարանի մը տնօրէնութիւնս անյարմար կը դատես, զիս տունդ հիւր ընդունած դիշերներն ալ ամուսնացեալ չէի, այն ժամանա՞կն ալ առանկ կը խորհէիր թէ այն օրերը և գիշերները գինով էիր։

7. Ի՞նչ կըսես խօճասարեան, ոչ թէ միայն քու տունդ, այլ իւսկիւտար գտնուող, և ձեր հնարած տարաձայնութիւնները ամեն տեղ տարածելու համար Մկրտիչ եղբօրդ պէս 'ի բոլոր սրտէ աշխատող Ոնպուհ եղբօրդ և անոր Սարգիս անուն ազգականին տունը զիս հիւր խրկած օրերդ չամուսնացեալ ըլլալս գիտէի՞ր թէ գինով էիր։

8. Ի՞նչ կըսես խօճասարեան, Ագապեան վարժարանի բացուելէն ետքը տարիէ մը աւելի մեր տպարանը միշտ յիշեալ վարժարանը և իմ տնօրէնութիւնս գոված, և քաշած դժուարութիւններս ամեն օր աչքովդ տեսնալով զիս մխիթարելու և քաջալերելու աշխատած ժամանակներդ ալ ես ամուսնացեալ չէի, ասիկայ գիտէի՞ր թէ ոչ, այն ատեն գինո՞վ էիր թէ արթուն։

9. Ի՞նչ կըսես Պ. ատենապետ, դեռ անցեալ տարի, զիս Սահակեան և Նունեան վարժարաններու տնօրէնութեան հրաւիրեցիր նէ գինո՞վ էիր թէ արթուն, այն ժամանակն ալ ամուսնացեալ չէիլ։ գիտէի՞ր թէ ոչ։

10. Ի՞նչ կըսես Պ. ատենապետ, առկէ քանի մը տարի առաջ, ինձի պէս չամուսնացեալ Վարդանեան էֆէնտիդ, յիշեալ դպրոցներուն տնօրէն ըրիր նէ գինո՞վ էիր թէ արթուն։

11. Ինչ կըսես Պ. ատենապետ, ձեր հնարած զրպարտութիւնները աւելի տարածելու նպատակաւ, ճիզվիթութիւն բանեցնել ուզելով, ինքնակոչ քննիչ եղած ժամանակդ գինո՞վ էիր թէ արթուն։

12. Ի՞նչ կըսես Պ. խմբագիր, բարեկամդ Սարտճեանին՝ անցեալ օրուան յօդուածը ընդունած և հրատարակած ժամանակդ գինո՞վ էիր թէ արշիւն։

Մինչև որ այս հարցմանս պատասխանները չառնեմ, ես ալ քուկին և քու եղբայրներուդ վրայ ինչ դաղափար որ ունիմ բնաւ չեմ կրնար՝ փոխել։

ՄԱՄՈՒԼ

Պիզիմ կիսպի վէ պիզտէն պիր այտա ղիւատէ միւտտէթ իչին թարիխ խիլէրէք զարարտիտէ օլմուշ օլան Մամուլ իշիթտիկիմիզէ կէօրէ, միւտտէթի տօլմուշ օլտուղունտան, պու կիւն եէնիտէն թապ ունէշրէ պաշլատաճագ տբր. էնտաֆլըդ սբֆտաթբյա մէմնունիյէթիմիզի պէեան իթտիկիմիզէ պէրապէր, խալխանէ վէ պիւյիւք պիրատէր մագամբնտա, պիրտէ արղումանը պէեան իտէրիզ, չէյլէ քի, ումաբըզ քի Մամուլ, նասըլ քի խայլի վագթտան պէրու, քէմալէթ թարիզինի թութմուշ տուր, եինէ այնի թարիզէ տէվամ իլէ, էհալիյի պիր իքի էտէպսիզլիք ղազէթալարբնա հէմ փարա վիրմէքտէն վէ հէմտէ արսըզլարը թէշվիզ էյլէմիշ օլմագտան դուրթարագ տբր, վէ հէմտէ, սահիհէն չարիվարիլիք խըզմէթինի իճրա իտէճէք տիր։

Տիւնքի կիւն թէրճիւմանը տիվանը հիւմայուն Սատուլլահ պէյ հաղրէթլէրի թարաֆընտան, շու աթիտէքի իխթարնամէյի արմբշրդ տբր, վէ կէրչի ղազէթամբդոտա ըէամէն տէրճ իտիլիպ իտիլմէյէճէկինէ տայիր պիր շէյ իչար իտիլմէմիշ տիր, լարին, պիզճէ էնվայի ֆէվայիտի մուճիպ օլաճաղընտան, այնէն տէրճ ունէշրինէ միւտարաթի իտէրիզ։

«Մանղումէյի էֆքէար ղազէթասը 1912, 1913 վէ 1914 նիւմէրօլու նիւսխէլէրինտէ, էրմէնի ճէմաաթը հադգընտա պիր թագըմ թահգիրամիզ սէօզլէր եաղմբշ, վէ պու մադուլէ մէգալաթ իսէ ատապը ումումիյէյէ միւնաֆի պուլունմուշ օլտուղունտան, տայիրէյի էտէպ խարիճինտէ պուլունան իշպու մուամէլէսի թէքբերիւր ի տէր իսէ, հադգընտա 1867 մարտ 12 դարարնամէ մուճիպինճէ, չէտիտէն միւճազաթ օլունանաճաղը իխթար գբլընբր։»

1872 յունիս 27 Թէրճիւմանը

Տիվանը հիւմայուն

ՍԱՏՈՒԼԼԱՀ

Սատուլլահ պէյ հաղրէթլէրի մէղքիւր պէնտիմիզին թէքբերիւր վէ եախոտ տէվամընը, պիզզաթ քէնտիսի՞ մի ըէվա կէօրմէմիշ տիր, եօղսա պիր թարաֆտան ալէյհիմիզէ ըէսմէն վէ եախոտ զայ՞ի ըէսմի սուրէթտէ թէշէքքի՞ մի վուգու պուլմուշ տուր կէրչի պիլմէյիզ. լաքին, չունա մէմնուն օլուրուզ քի, հիւքիւմէթ թարաֆընտան զուհուրա կէլէն չու իխթար, էհալիմիզին էֆքէարընա բէքմուվաֆըդ կէլմիշ տիր. էմմա, պիզիմ վիճտանըմզը օլ ճիհէթլէ պիւթիւն պիւթիւն պաշդա տիրիլիւ օլուպ, վէ բահաթ իմիշ, օ տա պիզիմ շախսի սէրպէսկիյէթիմիզ տիր, օնա տա քիմսէ պիր շէյ տէյէմէզ։ Ֆագաթ, մէրագ իտէճէք պիր շէյ վար ուբր, պագալըմ, կէրէք Սատուլլահ պէյ հաղրէթլէրի, վէ կէրէք պիզիմ մէղքիւր պէնտիմիզէ դարշը թէշէքքի իտէն, վէ ատապը ումումիյէյէ միւնաֆի կէօրէն զաթթար, Մեղուտա, Եվրատտա վէ Օրագիրաէ տէյիլ պիր Էրմէնի ճէօմաաթընընն, իլլա քնաֆիֆէյի միլլէթլէրին վէ եախոտ ճէմիյէթի պէչէրիյէնին ատապընա միւնաֆի պուլունան, վէ տէյիլ օլ տէրճէճէտ, իլլա պինլերճէ տէրճէճէ գիւատ միւնաֆի օլան սբյրբդլբդ պէնտլերինէ վէ բէսիմլերինէ տուխի տիզ գաթ օլունմուշ, վէ լսղբմ կէլէն ճէզալարը տիւշիւնիւլմի՞ւշ միւ տիւր, եօղսա օնլարըն հէր էտէպսիզլիքլերի եա սէթիր օլունմուշ, եա սարիքը նազար իտիլմիշ, վէ եախոտ պիզիմ էֆքէար վէ իթիդաբմբզըն մուղայիրինտէ օլարագ, միւսատէ օլունմաաք ճայի՞զ մի կէօրիւլմիւշ, վէ միֆի՞տ մի ատտ իտիլմէքտէ տիր, պու կիւն եարբն եէնիտէն չըգարաճագլարը նիւսխէլէրինտէն անլաշըլաճաղը տէրքեար, վէ օլ վագբթ պիզիմ տէ, Սատուլլահ պէյ հաղրէթլէրինէ, պաղը իխթարլար իթմէկէ հադգմբզ վէ ճէսարէթիմիզ օլաճաղը աշքեար տբը։

---

22 յունիս 1872 Ցրտպիզոն

. . . Խմբագիր,

Ահաւասիկ բարերդ տեղի ունեցած քստմնելի եղեռնագործութեանց համառօտ նկարագրութիւնը որ այսօր ընդունելով կը խրկեմք մեծ. ազգասիրութեանդդ 'ի հրատարակութիւն պատուական լրագրոյդ միջոցաւ։

Կանխաւ իմ շնորհակալութիւնս յայտնելով մնամ միշտ Ձեզ բարեկամ

Բաժանորդներէն մին

1872 Յունիս 15 օր հինգշաբթի Բարբերդ մէջ պատահած դէպքին տեղեկագիրն է։

Առաւօտուն որն որ տեղւոյս «Ցերէ բաղարն էր» ամեն մարդ խանութները նոր բացած, յանկարծ մուսեթիկները շուկայի մէջ ձայնելով կանչեցին թէ «Էհլի Իսլամ օլան տիւքքեանլարը գարաբեպ մէտրէսէլէրին էօնիւնէ պուլուրսուն». խեղճ Հայերը գործին ի՞նչ ըլլալը չի գիտնալով, հանգիստ իրենց գործերնուն կը նայէին, անմիջապէս Ցաճիկը խանութին գոցելով ընթացան դէպի մեարէսէները, և քիչ միջոցէն խուռն բազմութիւն մը մէյտանէն դէպի շուկան յարձակեցաւ, ամենասարսափելի կերպիւ պոռալով որ «պուկիւն ճէննէթի գաբուլարը աչքիմբը, նէ օլաճագսա օլաճաղ, վո՞ւրուն ուշագլար էօլտիւրիւն կեավուրլարը» մինչ Հայերը գործը իմանալով խանութին գոցելու վրայ էին, վայտերով, քարերով, սուրերով, հասան ամեն մէկուն վրայ, ծեծել, կանչել, կողոպտել, ալ շատերը օտա խանութ գոցելու ժամանակ չի գտնելով, բաց թողուցած ահով դողով մէկմէկէ խապար չ'ունեցած վախան, շուկան լմնցնելէ վերջը, ուղղափի առաջնորդարանը յարձակեցան առաջնորդը կտոր կտոր ընելու, Աստուած տուաւ որ առաջնորդը երկու օր առաջ գիւղերը գացած էր, անկէ յարձակեցան Հայոց թաղերը թէ տղայ, թէ այր, թէ կին հանդիպածնին սաստիկ սպառնալեօք ծեծեցին, այս միջոցին եկած աղաղակը աննկարագրելի է, ճիչ, լաց, գոռում, գոչում, որոց քարերը անգամ չէին դիմանար, նոյն ժամանակ կառավարութեան կողմէն վոքը ինչ օգնութիւն հասնելով քիչ մը հանդարտեցաւ։ Մուսեթիկները կանչել տուին կառավարութեան կողմանէ. ճիւմհուրը խաղաղեցաւ ամեն օր խանութնին թաղբանայ, բայց Հայերը մեծաւ երկիւղիւ տները մտած կուլային կողբային, և Աստուծոյ աղաչելէ զատ ուրիշ բան չի մնաց իրենց. երկու ժամէն ետքը նորէն մեծ ճիւմհուր մը մեարէսէներուն կողմանէ դէպի ձիրաչէն Ցաղը յարձակեցան 2000 էն աւելի մարդիկ ամեն մէկը ձեռքը, սուրը և վայտ, բայց այս անգամիս շատերը սպառազինած էին, և շատերն ալ խաղմա, քիւրէկ, և կացին, որով Մարգարեան Մ. Մկրտչի և Մ. Գրիգորի, և Նիւրկիւլեան Մանուկի և Մ. Եբանոսի դռներն և տանիքներն սկսան քակել, կոտրել, թափել, հայհոյանքներով և սպառնալեօք, որոց ընտանեաց գոռում գոչումը, և աղաղակաց ձայները աշխարհ կը զարհուրեցնէր, և բարերդ այն օրը արիւնախառն արտասուք գետի պէս թափել սկսաւ, երկու ժամու չափ յիշեալ տներուն վրայ աշխատելէն ետքը, դռները և երթիքները քակեցին, ներս մտան, «գէղներդ տիր ըսելով» ոմանք վիրաւորեցին ոմանք ծեծեցին, և շատ ալ կողոպուտներ ըրին, և դեռ ճիւմհուրը անկէ չը մեկնած հինգ հարիւր հոգի չափ մարդիկ հասան, թաղ մահալլէ, թաղ Ց. Օհաննէսեան երկու եղբարց տներուն վրայ, և հոն ալ այնչափ կոտրած տալէ վերջը, պատուելին դռնէն հանելով ուրիշ տանիս մը հանեցին, և խել մը ծեծելէն վերջը, երկու անգամ ալ մարթելու պատահեցուցին, «եա գբզն եէրինի կէօսթէր, եա քէնտիսինի խթէրիզ» ըսելով ևն. ևն. ետքէն վարժապետը հետերնին առած գացին առաջնորդարանը, դպրոցի և եկեղեցւոյ վրայ, եկեղեցին քարկոծեցին, առաջնորդարանի դռները կոտրելով կողոպտեցին ամենայն ինչ, այս միջոցին խօճաներէն և մէճլիսէն քանի մը մարդիկ հասնելով ինչպէս նաև շատերը կերպով մը ազատել տուին ամիրոյթը, ետքէ ժամէն ազիկը դռնելու միջոց առնելով, ահա այս կերպ Աստուծոյ անճառելի նախախնամութեամբը նոյն ազիկը որ Լոնդ գիւղ փոխած էր, և կառավարութեան կողմէն ճէնտէրմէ մուլազիմի Բահիմէֆէնտին գացած էր, հաւատիս եկաւ որ ազիկը Լոնդ գբտնելու է և կուգայ, ու ժամը տասնին

քաղաք հասաւ և մեծ հանդէս բրին, որով ազգը վարքը սարսափէ ազատեցաւ, և այն գիշերը կառավարութենէն պաշտպանութիւն ուզեց, ուստի գայմագամը և շատն որոնք ալ ծեծուած էին, տեղւոյս խանէթաններէն գոլ գոլ պահպանութեան համար թիւֆէքլի թերթիպ բրին, զարմանալին այն էր որ եթէ աղջիկը նոյն օրը չի գտնուէր այն գիշեր ազգը ո՞ւր և ի՞նչ պիտի լիներ, կարող է ամէն մարդ գիտնալ։

Հետեւեալ օրը յունիս 16 ժամը մէկին հասաւ հոս Կարնոյ Բ. կուսակալի կողմէ Իտարէի վիլայէթի անդամներէն Արապ օղլու Ալի էֆէնտին, այլ և 18 յունիս կիրակի ժամը 5 ին հասաւ հոս վսեմ. կուսակալը և զօրաց գօմանտար բաշան մէկ թապուր սուարի և թօփճի զօրքերով, և տուած վստահութեամբ հանդարտեցաւ ազգը, և յուսով եմք որ ամէն բան ըստ կանոնի և կամաց մեծազօր կայսեր պիտի կարգադրուի, և վրէժխնդիր պիտի լինի չարագործաց, և մենք այժմուս վսեմ. կուսակալի և զօրապետի և մերոյ ինքնակալին աղօթող եմք։ Կը վերջացնենք տեղեկագիրս խոստանալով հետզհետէ եղածները ձեզ իմացնել։ Վալի բաշան առաջին անգամ գայմագամը փոխեց և թէմուր աղան գայմագամ նասպ ըրաւ։ Սային այսօր երեքշաբթի առաւօտեան ժամը 11 ին եկաւ և այսօր 8 ին հանեցինք։

Սարգրութիւն 20 ի չափ

Պէօյլէ պիր տէհշէթամիզ վագա իւզէրինէ, էլպէթթէ հիւքիւմէթի սէնիյէնին նազարը տիգդաթը տավէթ պույրուրմուշ, վէ նարը քի կէօրիւլմէքտէ տիր, Թրապզօն վիլայէթի վալիսի հաղրէթլէրինին նէթիշմէսիյլէ կէրչի ասայիշի հալ իւատէ կյէմիշ տիր, լաքին, մէմլիքի մահրուսէտ հալէտ պէօյլէ չէյլեր վուգու պուլապիլմէսի, բէք էսէֆ իտէճէք չէյ տիր, վէ էկէր պունա ճիւրաթ իտէնլէրին քեաֆֆէսի, վէ իտարէճէտ ատէմի էգթիսար պէնեան իթմիզ, օլան գայիմագամին միւսեան իթմիզ, օրան գայիմագամին միւսեան իթմիզ, օրան գայիմագամին միւսեան իթմիզ, օր

ԱՐԱՐԱՏ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Դ. 29 · Գ

տարեգրում վարչական տարածաշրջան

ԱՐԱՐԱՏԻՆ ԵՎ ՀԱՅՈՒՆ

(Խ-ԻԳ)

Մինչև մինչև այդ բոլորը, ինչպես ասացինք, ոչ միայն Հայաստանի ամբողջ տարածքում, այլև Արարատյան դաշտի ամենաբազմամարդ գյուղերում ինքնակալ Ռուսաստանի դեմ ապստամբություն էր բարձրացրել, ինչպես ասացինք, Հայաստանի ամենաբազմամարդ գյուղերը Արարատյան դաշտի գյուղերն էին, ինչպես ասացինք, Արարատյան դաշտի գյուղերը ինքնակալ Ռուսաստանի դեմ ապստամբություն էին բարձրացրել